

Предприемачество ТУ - София, С₹, IV курс ©

- 1. Какви са очакваните приходи за месец?
- 2. Какви са плануваните разходи за месец?
- 3. В кой момент приходите се изравняват с разходите?

- 4. Размер на първоначалната инвестиция?
- 5. Стойност на необходимите финансови ресурси в настоящия момент?

- 7. Необходим оборотен капитал?
- 8. Въз основа на финансовите ви разчети, колко пари в брой ще ви трябват през следващите 12 месеца и от къде ще ги набавите?

- 9. Проучили ли сте възможностите за франчайзинг на вашата дейност?
- 10. Как ще разберете, че вашата дейност е успешна?

Нетна настояща стойност

- Отчитат се паричните потоци, а не абсолютните величини на приходи и разходи.
- Предвижда в приходните парични потоци за се включат амортизационните отчисления и евентуалните приходи от продажби на дълготрайни материални активи.
- Отчита влиянието на фактора време върху величината на паричните средства.

Нетна настояща стойност

- Риск
  - Определя дали една инвестиция има или няма възвръщаемост.
  - Отразява стойността на инвестицията.
- Рискът на всяка инвестиция се включва в стойността й.

Нетна настояща стойност

$$\mathsf{DF} = \frac{1}{(1+r)^n}$$

- DF дисконтов фактор
- r норма на дисконтиране (риск; норма на възвръщаемост) /дисконтов коефициент
- n брой години в периода на дисконтиране

Определяне на риска

- Дисконтовият коефициент отразява факторите на риска
- Нормата на доходност трябва да е
  по-голяма от нормата на
  възвръщаемост на алтернативна
  инвестиция (лихвен процент по
  депозит в търговска банка), към
  която трябва да се прибавя премия за
  риска.

Определяне на риска

- Класическият подход за отчитане на риска в инвестициите се основава на приемане на дисконтов коефициент равен на лихвения процент по банкови кредити с адекватна продължителност на инвестиционния проект.
- Дисконтовите ставки се увеличават с увеличаване на лихвения и инфлационния проценти.

Определяне на риска

$$\mathbf{r} = \mathbf{r}_{f} + \mathbf{r}_{pn} + \mathbf{r}_{i} + \mathbf{r}_{n}$$

- · rf безрискова норма на възвръщаемост 8%
- грл реален лихвен процент 5%
- · ri инфлационен лихвен процент 17%
- Pr определяна от инвеститора /желана/ премия за риска - 2%

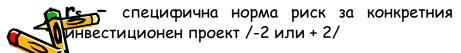

Определяне на риска

 Метод на композицията /натрупване/ на риска:

$$r = r_f + r_g + r_s$$

- **Г**f безрискова норма на възвръщаемост, определена на базата на възвръщаемостта на държавните облигации или съкровищни бонове /в ЕС е около 8%/
- $\mathbf{r_g}$ отраслова норма на възвръщаемост /в ЕС за индустриалните отрасли е около 12%/

Нетна настояща стойност

- · NPV (Net Present Value) NPV = Σ CF_i .DF_i - IC
- CFi Нетен паричният поток в период t (година) от икономическият живот на проекта.
- IC Инвестиционен капитал за стартиране на дейността

Нетна настояща стойност

- NPV > 0 проектът е рентабилен
- NPV = 0 проектът е на границата рентабилен/не рентабилен
- NPV < 0 проектът не е рентабилен

Вътрешна норма на възвръщае пост

- 2. Вътрешна норма на възвръщаемой -IRR (Internal Rate of Return)
- ✓ Това е онзи процент на дисконтиране, който превръща нетната настояща стойност в нула.
- ✓ Методът показва икономическата ефективност на проекта в относително измерение, като се вземе предвид и продължителността на жизнения му период.

- Критерият за класиране на проекта е: максимална положителна разлика между стойността на IRR и процента на дисконтиране r, използван при изчисляване на NPV.
  - IRR>r проектът е рентабилен
  - IRR < r, проектът не е рентабилен
  - IRR = r проектът е на границата рентабилен/нерентабилен

NPV_a

IRR = r_a + $(r_b - r_a)$.

NPV_a - NPV_b

 r_a – норма на дисконтиране, при която NPV > 0, т.е. NPV_a

 r_b - норма на дисконтиране, при която NPV < 0, т.е. NPV $_b$

- PBP (Pay Back Period) -Срок на възвръщане на инвестициите
- РВР е индексът на годината, в която акумулираните нетни доходи се изравняват с инвестициите.
- Тежестта на паричните потоци през годините на възвръщане се приема, че е една и съща, а паричните потоци след годината на възвръщане възврът възврът

Методът на срок на изплащане е свързан с очакваното количество години, необходими, за да се възстанови първоначалната стойност на инвестицията. При този метод се използва следната формула:

Стойност на първоначалната инвестиция

Срок на изплащане = в годинисредни год. нетни доходи + АО

Финансов план

• PBP се изчислява като от първоначалната инвестиция се изваждат паричните потоци от първите няколко години, докато остане такава част от инвестицията, която е по-малка или равна на CF за съответната год.

